

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Р.Б. Папірник

вересень 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ

спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
освітньо-професійна програма	«Управління та адміністрування регіональних економічних систем»
освітній ступінь	бакалавр
форма навчання	денна
розробник	Орловська Юлія Валеріївна

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Основи регіональної економічної політики» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», яка передбачає набуття теоретичних та практичних вмінь щодо процесів та методів впливу на розвиток територій з метою досягнення комплексного соціально-економічного та культурного зростання як держави в цілому, так і її окремих територій, а також забезпечення реалізації державної політики у відповідних сферах суспільного життя, створення умов для реалізації громадянами їх прав і свобод.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			VI	
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3	90	
Аудиторні заняття, у т.ч:	46		46	
лекції	24		24	
лабораторні роботи	-		-	
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	44		44	
підготовка до аудиторних занять	20		20	
підготовка до контрольних заходів	12		12	
виконання курсового проекту або роботи	-		-	
опрацювання розділів програми, які	12		12	

не викладаються на лекціях				
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю			залік	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: є формування системи теоретичних знань і набуття практичних навичок про особливості формування регіональної економічної політики в умовах процесів децентралізації

Завданням дисципліни: є розгляд сучасного стану економіки України та її регіонів, перспектив їх розвитку, причин та наслідків економічної політики; вивчення закономірностей та особливостей функціонування регіональної економічної політики порівняно з економіками інших країн; методів та інструментів її впливу на економіку; розгляд сучасного стану і основних напрямів регіонального розвитку економіки.

Пререквізити дисципліни: володіння теоретичними знаннями та навичками з дисциплін «Регіональна економіка», «Економічна теорія», «Сучасна економічна глобалізація».

Постреквізити дисципліни: набуті теоретико-практичні знання та вміння щодо реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування, а також розуміння особливостей державного управління на національному та регіональному рівнях становитимуть фундамент для подальшого вивчення дисципліни «Сталий екологозбережувачий розвиток регіонів».

Компетентності.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальні компетенції:

СК-10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК-11. Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування

СК-28. Обізнаність щодо основних принципів розробки та впровадження регіональної економічної політики

Заплановані результати навчання.

РН-1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства

РН-8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН-11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

РН-29. Пояснювати принципи побудови механізмів формування та удосконалення регіональної економічної політики

РН-33. Пояснювати вимогу взаємоузгодженості економічних, екологічних та соціальних показників регіонального розвитку; дискутувати щодо прогнозів регіонального розвитку як результату економічної політики

Методи навчання:

- словесні: лекція (вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу; оглядові лекції з використанням опорного конспекту; лекції-дискусії; лекції-візуалізації із використанням мультимедійних технологій:

- практичні (практична робота, ділові ігри, вирішення задач та ін.),
- відеометод (показ, пред'явлення матеріалу).

Форми навчання: фронтальні, колективні, групові, індивідуальні, аудиторні, позааудиторні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб.	с.р
Змістовий модуль 1. Теоретичний бекграунд регіональної економічної політики					
Тема 1 Теоретичні основи регіональної економічної політики та територіального управління	12	4	2	-	6
Тема 2. Засади адміністративно-територіального устрою України	7	2	2	-	3
Тема 3. Особливості економічного розподілу території країни (районування)	12	4	2	-	6
Тема 4. Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування в Україні	5	2	-	-	3
Тема 5. Організація системи державного та регіонального управління	12	4	2	-	6
Разом за змістовим модулем 1	48	16	8	-	24
Змістовий модуль 2. Оцінка ефективності та реформування територіального управління в межах регіональної економічної політики із залученням європейського досвіду					
Тема 6. Європейський досвід територіального (регіонального) управління	12	2	4	-	6
Тема 7. Роль місцевого самоврядування в забезпеченні розвитку територій	12	2	4	-	6
Тема 8. Реформування територіального управління та територіальної організації влади в Україні	12	2	4	-	6
Тема 9. Результативність і ефективність територіального управління	6	2	2	-	2
Разом за змістовим модулем 2	42	8	14	-	20
Усього годин	90	24	22	-	44

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Тема 1. Теоретичні основи регіональної економічної політики та територіального управління	4
3	Тема 2. Засади адміністративно-територіального устрою України	2
4,5	Тема 3. Особливості економічного розподілу території країни (районування)	4

6	Тема 4. Історія становлення і розвитку системи місцевого самоврядування в Україні	2
7,8	Тема 5. Організація системи державного та регіонального управління	4
9	Тема 6. Європейський досвід територіального (регіонального) управління	2
10	Тема 7. Роль місцевого самоврядування в забезпеченні розвитку територій	2
11	Тема 8. Реформування територіального управління та територіальної організації влади в Україні	2
12	Тема 9. Результативність і ефективність територіального управління	2
Усього	годин	24

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Теоретичні основи регіональної економічної політики та територіального управління	2
2	Засади адміністративно-територіального устрою України	2
3	Особливості економічного розподілу території країни (районування)	2
4	Організація системи державного та регіонального управління	2
5,6	Європейський досвід територіального (регіонального) управління	4
7,8	Роль місцевого самоврядування в забезпеченні розвитку територій	4
9,10	Реформування територіального управління та територіальної організації влади в Україні	4
11	Результативність і ефективність територіального управління	2
Усього годин		22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до аудиторних занять	20
2	Підготовка до контрольних заходів	12
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	12
	Програми ревіталізації старопромислових регіонів як елемент регіональної політики	6
	Методологічні засади оцінки сталого розвитку регіонів	6
Усього годин		44

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Під час вивчення даної дисципліни використовуються такі методи контролю: усний метод, письмовий, тестовий, практична перевірка, а також методи самоконтролю та самооцінки.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовний модуль 1. Теоретичний бекграунд регіональної економічної політики

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю змістового модуля 1 складається із:

-*присутності студента на всіх лекціях* (1 лекційне заняття – 2 бали) – максимальна кількість – 16 балів;

-*присутності студента на всіх практичних заняттях* (1 практичне заняття – 2 бали) – максимальна кількість 8 балів;

- *підготовки та захисту доповіді за обраною темою* – 5 балів:

- повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі запитання – 5 балів;
- повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми –3-4 бали;
- частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість питань – 1-2 бали;
- не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.

-*контрольної роботи* (максимальна кількість балів – 71б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань. Студент отримує по 3 бали за правильну відповідь на кожне з перших 9 питань та по 4 бали за правильну відповідь на 11 останніх тестових питань (максимальна кількість балів 71 бал), неправильна відповідь – 0 балів.

Змістовний модуль 2. Оцінка ефективності та реформування територіального управління в межах регіональної економічної політики із залученням європейського досвіду

Максимальна оцінка – 100 балів. Оцінка поточного контролю змістового модуля 2 складається із:

-*присутності студента на всіх лекціях* (1 лекційне заняття – 2 бали) – максимальна кількість – 8 балів;

-*присутності студента на всіх практичних заняттях* (1 практичне заняття – 2 бали) – максимальна кількість 14 балів;

- *підготовки та захисту доповіді за обраною темою* – 5 балів:

- повністю розкрито зміст теми, правильні відповіді на всі запитання – 5 балів;
- повністю розкрито зміст теми доповіді, загалом правильні відповіді на питання, але з помилками, які стосуються базових знань з положень розкритої теми –3-4 бали;
- частково розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на більшість питань – 1-2 бали;
- не розкрито зміст теми доповіді, неправильні відповіді на питання – 0 балів.

-*контрольної роботи* (максимальна кількість балів – 73 б).

Контрольна робота складається з 20 тестових завдань. Студент отримує по 4 бали за правильну відповідь на кожне з перших 13 питань та по 3 бали за правильну відповідь на 7 останніх тестових питань (максимальна кількість балів 73 бали), неправильна відповідь – 0 балів.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Основи регіональної економічної політики» визначається як середньоарифметична між оцінками за змістовим модулем 1 та змістовим модулем 2.

Порядок зарахування пропущених занять: студент має право відпрацювати викладачеві пропущені заняття згідно з графіком консультацій. Кожне пропущене лекційне заняття відпрацьовується методом усного опитування з основних положень теми. Можливим є одночасне опитування з декількох пропущених занять. Практичні заняття

відпрацьовуються методом підготовки реферативної роботи за темою, яка узгоджується з викладачем відповідно до тематики пропущених практичних занять.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Основи регіонального управління в Україні : підручник // авт.-упоряд. : В. М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін.; за заг. ред. В.М. Вакуленка, М.К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2012. – 576 с.
2. Державна економічна політика регіонального розвитку : навчальний посібник / М. А. Латинін, О. Ю. Бобровська, Г. О. Дорошенко та ін.; за заг. ред. проф. М. А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с.
3. Сидорченко Т.Ф. Регіональна економіка : навч. посіб. / Т.Ф. Сидорченко, О.В. Задворна, О. А. Ліпанова - Бердянськ - , 2012. - 172 с.
4. Основи регіонального управління в Україні : підручник / авт.-упоряд. : В.М. Вакуленко, М. К. Орлатий, В. С. Куйбіда та ін. ; за заг. ред. В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2012. – 576 с.
5. Іжа М. М. Система регіонального управління: світовий досвід і Україна : монографія / М. М. Іжа. – Щ.: Друк. дім, 2011. – 368 с.
6. Територіальний розвиток і регіональна політика в Україні: виклики та пріоритети сталого ендogenous зростання регіонів України в умовах сучасних реформ / наук. ред. В. С. Кравців. – Львів, 2018. – 157 с.
7. Регіони України: Проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку: Монографія / За ред. З. С. Варналія. - К.: Знання України, 2005. - 498 с.
8. Дегтярьова І. О. Конкуренентоспроможність регіону: стратегічні пріоритети та механізми державного управління : монографія / І.О. Дегтярьова. – К. : НАДУ, 2012. – 368 с.
9. Коротич О. Б. Державне управління регіональним розвитком України : монографія / О. Б. Коротич. – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2006. – 220 с.
10. Берданова О. Стратегічне планування місцевого розвитку : практич. посіб. / О. Берданова, В. Вакуленко ; Швейцар.-укр. проект «Підтримка децентралізації в Україні» – DESPRO. – К. : ТОВ «Софія- А», 2012. – 88 с.

Допоміжна

1. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України : монографія / авт.- уклад. В.П. Тимошук; Центр політико-прав. реформ. – К.: Факт, 2003.–496 с.
2. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: політико- правові проблеми : монографія / І.О. Кресіна, А.А. Коваленко, К.М. Вітман та ін. ; за ред. І.О. Кресіної. – К.: Логос, 2009. – 480 с.
3. Адміністративно-територіальний устрій України. Історія. Сучасність. Перспективи : монографія / В. Г. Куйбіда, В.П. Павленко, В.А. Яцюк та ін.; Секретаріат Кабінету Міністрів України. – К. : Геопринт, 2009. – 615 с.
4. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка, М.К. Орлатого. – К.: НАДУ, 2015. – 628 с.
- Андерсен В. Регіональна конкуренція як фактор соціально- економічного розвитку України в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / В. Андерсен. – Режим доступу: www.kennan.kiev.ua
5. Баймуратов М.О. Територіальна громада в політичній системі і системі місцевого самоврядування України / М.О. Баймуратов // в кн. Муніципальне право України [Підручник] / за ред. В.Ф. Погорілого, О.Ф. Фрицького. – К., 2001. – С. 122-123.

6. Балацький О. Ф. Загальні проблеми оцінки економічного потенціалу території / О. Ф. Балацький. – Режим доступу : <http://me.fem.sumdu.edu.ua/docs/d000.pdf>
7. Батанов О.В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: монографія / О. В. Батанов; за заг. ред. В.Г. Погорілка. – К. : Ін Юре, 2003. – 512 с.
8. Беленький П.Ю. Інфраструктурне забезпечення конкурентної економіки регіонів (методологія і механізми) / П.Ю. Беленький, О.Л. Вальдрат, Н.І. Гомольська, У.Я. 9. Грудзевич та ін. / Наук. ред. д. е. н., проф. П.Ю. Беленький. – Львів: НАН України. Ін-т регіональних досліджень, 2002. – 308 с.
- Бирюков М.М. Европейский Союз, Евроконституция и европейское право / М.М. Бирюков. – М.: Науч. кн., 2006.
10. Біла С. Інституційні засади державного регулювання розвитку депресивних територій / С. Біла // Аналітична записка відділу стратегій управління регіональним розвитком Національного інституту стратегічних досліджень, липень 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://www.niss.gov.ua/Monitor/june2009/9.htm>
11. Бориславська О.М. Організація державної влади в сучасному світі: конституційно-правова енциклопедія / О.М. Бориславська, С.В. Різник. – Вид. 2-ге, стер. – Львів: ПАІС, 2013. – 456 с.
12. Бурнаєва Є. Регіональна політика Фінляндії / Е. Бурнаєва // Світова економіка і міжнар. відносини. – 2009. – № 5. – С. 36–48.
13. Ворона П.В. Теоретико-методологічні засади організації місцевого самоврядування в Україні: дис. д-ра наук з держ. упр. : 25.00.04 / П.В. Ворона – К., 2013. – 469 с.
14. Григорьев В.А. Эволюция местного самоуправления. Отечественная и зарубежная практика / В.А. Григорьев. – К. : Истина, 2005. – 289 с.
15. Грицяк І.А. Управління в Європейському Союзі: теоретичні засади : монографія / І.А. Грицяк. – К. : Вид-во НАДУ, 2005. – 236 с.
16. Досвід впровадження адміністративно-територіальної реформи в Литві [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.slg-coe.org.ua/wpcontent/uploads/2014/10/ЛИТВА_Раса-Даля_ЛУТКВІСІСНЕ_25_09_14_УКР.pdf
17. Досвід реформування територіальної організації публічної влади в країнах Балтії та Південно-Східної Європи в процесі інтеграції : наук. розробка / уклад.: Л.Л. Прокопенко, О.М. Рудик, В. В. Баштанник та ін.; за заг. ред. В.А. Ребкала, В.А. Шахова. – К.: НАДУ, 2012. – 48 с.
18. Ермишина А.В. Конкурентоспособность региона / А.В. Ермишина. – <http://www.ecsocman.edu.ru>.
19. Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Харків. регіон. ін-т держ. упр. ; наук. редкол.: Ю.В. Ковбасюк (голова), В.П. Трощинський (заст. голови), Ю.П. Сурмін [та ін.]. – Т. 5 : Територіальне управління / наук. редкол.: О.Ю. Амосов (співголова), О.С. Ігнатенко (співголова), А.О. Кузнецов [та ін.]. – К.: НАДУ: Х.: ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. – 406 с.
20. Європейські орієнтири адміністративного реформування в Україні: монографія / за заг. ред. В.Д. Бакуменка, В.М. Князева; В.Д. Бакуменко (кер. авт. кол.), Л.М. Гогіна, І.В. Козюра та ін. : Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Ін-т пробл. держ. упр. та місц. самоврядування. – К.: Вид-во НАДУ, 2005. – 172 с.
21. Європейська хартія місцевого самоврядування (укр/рос) від 15.10.1985 (редакція від 16.11.2009 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
- Зарубіжний досвід організації та роботи місцевої влади : монографія / за заг. ред. П.В. Ворони – Полтава : ПолтНТУ, 2009. – 288 с.
21. Конкурентоспроможність територій: практ. посібн. / А. Ткачук, В. Толкованов, С. Маяковський та ін. – К. : Легальний статус, 2011. – 252 с.
23. Словник з регіональної політики / Офіційний сайт Інституту регіональних та євро інтеграційних досліджень «ЄвроРегіо Україна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.eru.org.ua/sndex.php.page=88310>.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України (Урядовий портал). - Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/>
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>
3. Концепція реформування публічної адміністрації в Україні [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.pravo.org.ua/ua/>

Розробник _____ (Орловська Ю.В.)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Кахович О.А.)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 10 « вересня» 2019 року № 2